

DIZAJN.

Odłona
poznańska

Centrum Kultury ZAMEK w Poznaniu
maj-wrzesień 2021

Wzornictwo regionu poznańskiego z lat 1946–2020 wydaje się trudne do „opowiedzenia”. W tym burzliwym okresie dwukrotnie zmienił się ustrój kraju, stosunki społeczne, sposoby wytwarzania, technologie, zarządzanie. Zmieniły się nasze upodobania, zachowania i otoczenie – mieszkanie, środowisko pracy, przestrzeń publiczna. Zmiany te są dobrze widoczne w wyrobach rzemieślniczych czy przemysłowych. Dzieje się tak, ponieważ na ich kształt wpływają decyzje wielu osób: zamawiających, konstruktorów, technologów, handlowców, sprzedających, ale też zjawiska szersze – system ekonomiczny czy wydarzenia w różnych rejonach świata, np. inflacja, wojna. Wyroby mówią o naszej wiedzy, umiejętnościach, organizacji, czyli o kulturze i wartościach. Na ostateczny ich kształt mają również wpływ projektanci wzornictwa, którzy – jeśli potrafią działać zespołowo, rozumieją uwarunkowania i umieją je twórczo wykorzystać – poprzez sposób nadawania formy, obmyślenie funkcji, użytkowania czy estetykę budują kulturę dnia codziennego. Zamysłem wystawy jest takie pokazanie dizajnu, by opowiadała ona o czasach, o twórcach i o nas samych właśnie poprzez produkt. Stosunkowo nieliczne eksponaty z szerokiego przedziału czasowego mówią o tym ogólnie, pomijając wiele być może ważnych faktów. Pozwala to jednak dostrzec główne czynniki i ich wpływ na wzornictwo. Niektórzy pewnie z sentymentem przypomną sobie meble czy inne wyroby, w które były wyposażone ich domy.

The achievement of design in the Poznań region from 1946 to 2002 appears to be a narrative that cannot be easily told. In this turbulent period, the political system of the entire country changed twice and, in its wake, so did the social relationships, methods of productions, technologies, and management philosophy. Our preferences, behaviours and the surroundings—apartments, working environments, public space—underwent a change as well. These transformations are quite eloquently evinced in craft or industrial products, since their shape is influenced by the decisions of numerous people: those who commissioned the designs, constructors, technology engineers, or business people; however, broader circumstances, such as the economic system, the events in various regions of the world—inflation or war, for instance—can have a critical impact as well. The products reveal much about our knowledge, skills and organization, thus reflecting on the culture and values. The final form also depends on the designers themselves who—if they are capable of team-work, understand the circumstances and know how to exploit them creatively through form, function, usage and aesthetics—contribute to the culture of daily life. The intention of this exhibition is to show design in a way which tells a story of the times, the creators and ourselves through the product. The relatively few exhibits from that long period speak of it in general terms, perhaps omitting many important facts. Still, they make one realize what the main

Innym „Odsłona poznańska” uzmysłowi, że tutejsze wzornictwo – nie zawsze kojarzone z regionem – zyskało rangę spuścizny narodowej.

W 75-letnim dorobku poznańskim najliczniej reprezentowane jest meblarstwo, które było i pozostaje główną bazą wytwórczą regionu. Przed wojną dobrze prosperowało tu rzemiosło, na rzecz którego pracowali twórcy sztuki stosowanej. Po 1945 roku ten potencjał przeobraził się w duży przemysł ze sprawnie działającym ośrodkiem badawczo-projektowym, opracowującym wzory mebli dostosowanych do potrzeb masowego odbiorcy. Projektanci wzornictwa przemysłowego współtworzący te wzory musieli osiąść inne umiejętności niż ich poprzednicy z międzywojnia. Byli też nieliczni projektanci starszego pokolenia, którzy potrafili zrozumieć wymogi nowych czasów i twórczo się do nich dostosować. Wyjątkowym świadectwem tego, jak nurt rzemieślniczo-dekoracyjny przeobrażał się w przemysłowo-modernistyczny, jest dorobek projektowy Edmunda Węclawskiego.

Zmieniał się też odbiorca. Uprzemysłowienie kraju przyciągało do miast rzeszę pracowników, dla których budowano od podstaw nowe osiedla z mieszkaniami, które trzeba było wyposażać. Mimo że centralne zarządzanie przemysłem nie sprzyjało efektywności, projektanci i wykonawcy wykazywali się talentem i inicjatywnością. Produkowano wiele nowych modeli, a ich jakość spełniała oczekiwania użytkowników. Stało się to wyraźnie widoczne po październikowych zmianach 1956 roku i w latach 60., gdy w Polsce zagościła „nowoczesność” oparta na funkcjonalizmie i racjonalizmie. Meblościanka MK Bogusławy i Czesława Kowalskich, krzesło 200-190 Rajmunda Teofila Hałasa (fot. 1) czy fotel R-360 Janusza Różańskiego stały się symbolami wytwórczości tamtych lat. Mówiąc dziś o historii polskiego wzornictwa, najczęściej przywołuje się właśnie te obiekty. Zainteresowanie ówczesnym wzornictwem wyraża się w ruchu kolekcjonerskim, we wznawianiu produkcji starych modeli czy wykorzystywaniu wzorów jako inspiracji przy

factors were and appreciate their effect on design. Some are very likely to think back fondly about the furniture or other products which were there in their homes; others may find out that the design in Poznań, albeit not always recognized as originating from the region, became a part of the national legacy.

In the achievement spanning 75 years, furniture is the most numerously represented, as it has been and remains the chief product of the region. Before the war, it was a site of thriving craft, which took advantage of the work of applied artists. After 1945, that potential transformed into a large industry with an active research and development centre, which turned out designs of furniture suited for the mass customer. Industrial designers who developed such products had to acquire a different set of skills than their prewar predecessors. Also, there was a number of designers of the older generation who grasped the needs of the new times and creatively adapted to the circumstances. The design output of Edmund Węclawski is an exceptional testimony of how the craft-based and decorative current morphed into the industrial and modernist undertaking.

Naturally, the end customer changed as well. Industrialization of the country caused prospective workers to flock into the cities; the new residential estates were built from scratch to house them all, with apartments that had to be furnished. Although central management of the industry did not promote efficiency, the designers and the manufacturers demonstrated considerable talent and initiative. Many new models were produced, while their quality met the expectations of the users. This was seen most clearly after the watershed of the 1956 and in the 1960s, which saw the spread of “modernity” based on functionality and rationality. The MK unit by Bogusława Kowalska and Czesław Kowalski, the 200–190 chair by Rajmund Teofil Hałas (Fig. 1) or the R-360 armchair by Janusz Różański became symbols of domestic production of that period. Those very

projektowaniu nowych produktów, widocznej na przykład w fotelu Clapp Piotra Kuchcińskiego z 2013 roku.

Początek lat 70. przyniósł nadzieję na zmiany. Władze centralne zaciągnęły kredyty, za które kupowano zachodnie licencje i technologie. Nie wpłynęły one jednak na długofalowe unowocześnienie produkcji. Centralne zarządzanie i biurokratyczne sposoby rozliczania przedsiębiorstw nie sprzyjały wdrażaniu nowych wzorów. Produkowano tanio, najczęściej nie zmieniając modeli przez lata. Jeśli opracowywano nowe, atrakcyjne meble – jak krzesło z laminatów poliestrowo-szkłanych K237 Aleksandra Kuczmy – to zwykle pozostawały one jedynie obiektami wystawowymi. W drugiej połowie dekady niewydolność produkcyjna była coraz większa, a w latach 80. nastąpiła całkowita zapaść gospodarcza kraju. Produkty były trudno dostępne i słabe jakościowo. Dobrym opracowaniem i wykonaniem cechowały się tylko wtedy, gdy trafiały na eksport, jak krzesło Wars Zenona Bączyka z 1978 roku. Twórcy na co dzień projektowali do szuflady, ale niektórzy nawet w tych trudnych warunkach starali się dostosować swoje pomysły do bardzo skromnych możliwości wytwórczych. Tak powstały produkowane do dzisiaj nożyczki Renomed Danuty Rucińskiej z 1982 roku. Inni sami podejmowali się produkcji na niewielką skalę i sprzedawali własne wyroby za pośrednictwem galerii takich jak działający w Poznaniu w latach 1981–1988 Bazart.

Przez pierwszą dekadę po zmianach ustrojowych w 1989 roku przemysł nadrabiał zapóźnienia technologiczne i organizacyjne. Budowany był od podstaw na nowych zasadach ekonomicznych. W tym czasie na znaczeniu zyskiwał handel i reklama. Towar musiał być tani, dostosowany do możliwości spauperyzowanego nabywcy. Wzornictwo kojarzone z wyrobami unikatowymi, galeryjnymi. Projektanci wyzwoleni z niemożności wykonawczych, ale jeszcze rzadko kiedy zatrudniani w przemyśle, chętnie podążali za ruchem postmodernistycznym. Dopiero po 2000 roku, po umocnieniu się przemysłu, ale też po dojściu do

pieces are most often cited when the history of Polish design is discussed. The interest in period design is evident among the collectors, or else manifests in resumed production of certain models; also, certain patterns provide inspiration for new designs, such as Piotr Kuchciński’s Clapp armchair from 2013.

The early 1970s brought hopes of a change. The state government loaned funds to purchase Western licenses and technologies, but they failed to result in long-term modernization of production. Central management and bureaucratic methods of appraising performance of enterprises did not encourage implementation of new designs. Preference was given to producing items cheaply, without changing the range for years on end. If a new, attractive piece furniture was designed—such as Aleksander Kuczma’s K237 chair made using polyester-glass laminate—it usually remained an exhibition item. In the latter half of the decade, the inefficiency of production became even more palpable, while in the 1980s the country suffered an utter economic collapse. Products were hardly available, their quality was poor; they were only well designed and made if they were intended for export from the outset, such as Zenon Bączyk’s 1978 chair. The designs developed by professionals were shelved by default, with little hope of prospective use, but some made the effort to adapt their concepts to the very meagre production capacities, despite overall difficulties. Such was the origin of the Renomed scissors which Danuta Rucińska created in 1982 and which continue to be produced today. Others embarked on small-scale manufacture on their own, and sold their products through galleries, e.g. Bazart which functioned in Poznań from 1981 to 1988.

During the first decade following the systemic changes in 1989, the industry tried to catch up, addressing technological and organizational arrears. In fact, it was built from the ground up based on new economic principles. Also, trade and advertising made substantial advances at the time. The merchandise had to be

głosu nowego pokolenia konsumentów, zaczęto dostrzegać wartość wzornictwa. Absolwenci poznańskiej Akademii Sztuk Pięknych¹ nawiązywali współpracę z producentami oczekującymi projektów zgodnych z nowymi możliwościami technologicznymi i atrakcyjnych dla coraz bardziej wymagających odbiorców. Przemysł zaczął wchodzić na rynki międzynarodowe i szukał produktów wizerunkowych, których przykładem może być fotel Comfee Anny Hreckiej (fot. 2).

Poznańskie środowisko nadal pracuje przede wszystkim na rzecz meblarstwa, zwłaszcza że branża ta stała się polską specjalnością, plasując się na trzecim miejscu w światowym eksporcie, a na szóstym w produkcji. Ilość dominuje jednak nad jakością. Rynek zalewany jest nowymi wzorami i producentom trudniej trafić do coraz zamożniejszych i bardziej świadomych nabywców. Dizajnerzy starają się zwrócić uwagę na swoje projekty nie tylko nową estetyką, ale także innym podejściem do produktu. W przypadku fotela Teddy Bear, opracowanego przez studio Wierszyłowski i Projektanci (fot. 3), takim wyróżnikiem jest możliwość decydowania przez samych nabywców o ostatecznej formie siedziska czy sofy, składanych z przemysłowo wytwarzanych elementów. Włącza to użytkowników w proces projektowy. Lokalni projektanci mogą eksplorować również inne branże, bo Poznański Okręg Przemysłowy jest jednym z najprężniejszych w kraju. Nowe narzędzia projektowe i komunikacyjne pozwalają im równie efektywnie współpracować z innymi producentami w kraju czy za granicą – Joanna Leciejewska projektuje dla firmy Delta Optical (fot. 4), a Jakub Blimel związał się z duńskim producentem obuwia ECCO. Współpraca z zagranicznymi firmami to zjawisko coraz powszechniejsze. Nie zawsze jednak praca dla wielkich korporacji jest atrakcyjna dla młodych twórców. Często z powodów ideowych decydują się na własną produkcję i sprzedaż opracowanych wzorów, czemu sprzyjają cyfrowe narzędzia i handel internetowy. Niektórzy powracają do rzemiosła, ale wykorzystując tradycyjne

inexpensive to match the very limited spending power of the Polish buyer. Quality design was associated with unique items one came across in galleries. The designers, finally free of the former limitations, though on rare occasions still employed in the industry, readily embraced postmodernism. It was only after 2000, when the industry had consolidated and a new generation of consumers emerged, the value of design began to be noted. Graduates of the Academy of Fine Arts in Poznań started collaborating with manufacturers who expected designs that would be in line with the new technological capacities and appeal to the increasingly more demanding consumers. Companies entered international markets and looked for image- and brand-building products, such as the Comfee armchair by Anna Hrecka (Fig. 2). The milieu in Poznań are still primarily involved in furniture-making, which has become a Polish specialty; after all, the country ranks third in the world in terms of export and sixth in production. Still, it is quantity over quality. The market is flooded with new designs and the manufacturers find it difficult to reach the increasingly more affluent and discerning buyers. The designers try to draw attention to their creations relying on both a new aesthetics and a novel approach to the product. For instance, the distinctive feature of the Teddy Bear, developed by Wierszyłowski & Projektanci (Fig. 3) is that the buyers themselves decide about the ultimate form of the armchair or sofa assembled from industrially produced elements. In effect, the users participate in the design process. Poznań designers can also explore other fields, because the Poznań Industrial Area is among the country's leading sites. Moreover, new design and communication tools enable them to collaborate effectively with other domestic or international producers; Joanna Leciejewska designs for Delta Optical (Fig. 4) while Jakub Blimel is affiliated with the Danish brand ECCO. Cooperation with foreign companies is practiced

technologie, szukają nowego, współczesnego podejścia, jak Arkadiusz Szwed formujący unikalne naczynia ceramiczne Bumps 2.0 (fot. 5).

Chronologia pokazuje, jak w różnych warunkach gospodarczych, czasem bardzo trudnych, radzili sobie projektanci, chcąc sprostać potrzebom społecznym, i jak w czasach nadprodukcji młode pokolenie poszukuje nowych wartości. Ukazuje również, w jaki sposób rzemiosło przeobraziło się po wojnie w przemysł, a sztuka stosowana we wzornictwo, i jak umiędzynarodowienie rynków oraz nowe metody projektowe zmieniły wzornictwo w dizajn. Przekonuje nas także, że dawne, prostsze metody wytwarzania sprzyjały wyodrębnieniu lokalności, a współczesne zacierają odmiennosc na rzecz tendencji ogólnoświatowych. Przed producentami i projektantami przyszłość zarysowuje nowe wyzwania, które przypuszczalnie określą inne formy działania.

on an ever wider scale, but work for large corporations is not always the most attractive option for young creators. Following their beliefs or convictions, they often decide to turn their designs into products on their own and take care of selling them as well, which is so much easier thanks to digital tools and online commerce. Some return to craft-based work, but even though they may use traditional technologies, they look for a fresh, contemporary approach, like Arkadiusz Szwed who moulds the unique ceramic pieces known as Bumps 2.0 (Fig. 5).

This chronological overview shows how designers coped in different economic circumstances—sometimes very trying ones—to meet social needs, and how the young generation looks for new values in an age of surfeit. It also illustrates the transformation of the craft into the full-blown post-war industry, and enables one to see how the internationalization of markets and novel design methods caused the somewhat mundane creation of mass-produced patterns to become sophisticated design. We can also find out that the former and simpler methods of manufacture fostered a distinct sense of the local, whereas their contemporary equivalents blur the difference in favour of global trends. In the future, the manufacturers and designers are sure to face new challenges, which may well determine other forms of their activities.

fot. 1
Krzesło tapicerowane 200-190
początek lat 60.
projekt: Rajmund Teofil Hałas

Fig. 1
Upholstered chair 200-190
early 1960s.
designed by Rajmund Teofil Hałas

---

foto. 2
Fotel Comfee, 2006
projekt: Anna Hrecka
współpraca: Monika Frisztig, Joanna Murat

Fig. 2
Comfee armchair, 2006
designed by Anna Hrecka
in collaboration with Monika Frisztig, Joanna Murat

---

foto. 3
Fotel Teddy Bear, 2012
projekt: Wierszyłowski i Projektanci

Fig. 3
Teddy Bear armchair, 2012
designed by Wierszyłowski i Projektanci

---

foto. 4
Lornetka Chase, 2018
projekt: Joanna Leciejewska

Fig. 4
Chase binoculars, 2018
designed by Joanna Leciejewska

---

foto. 5
Wazon Bumps 2.0, 2020
projekt: Arkadiusz Szwed

Fig. 5
Bumps 2.0 vase, 2020
designed by Arkadiusz Szwed

1946-1960

projekt: Zygmunt Szatkowski
 Fotel z gabinetu prezydenta Bolesława Bieruta w Belwederze
 wykonanie: A. Mulczyński – Z. Szatkowski, Poznań

designed by Zygmunt Szatkowski
 Armchair from the study of president Bolesław Bierut
 at the Belweder Palace, Warsaw
 made by A. Mulczyński – Z. Szatkowski, Poznań

Długie tradycje meblarskie oraz ocalone od zniszczeń wojennych niewielkie, lecz stosunkowo liczne wytwórnie i warsztaty sprawiły, że po 1945 roku Poznań szybko stał się krajowym ośrodkiem branży. Jej działalność opierała się początkowo na bezpośredniej współpracy projektanta z wykonawcą. Dziełem typowej dla tego rodzaju spółki były m.in. dwa komplety reprezentacyjnych mebli powstałe na potrzeby nowych władz. Pierwszy przeznaczony był do urzędu prezydenta miasta. Oglądany fotel pochodzi z drugiego, nieco zmodyfikowanego zestawu stanowiącego wyposażenie gabinetu prezydenckiego w Belwederze. Na komplet, oprócz foteli, składały się: biurko, dwa stoły, bufet i barek. Historyzujące meble z dekoracyjną snycerką, nawiązujące stylistycznie do sprzętarnstwa międzywojennego, harmonizowały z architekturą zabytkowego budynku.

własność prywatna

Long furniture-making traditions and the not very large but sufficiently numerous manufactories and workshops which survived the ravages of war made Poznań a nationwide centre of the industry soon after 1945. Their work initially relied on direct collaboration of the designers and the makers. The two sets of stately furniture made for the new authorities were a typical example of such a partnership. The first was intended for the offices of the city mayor. The displayed armchair belonged to the second, slightly modified set which furnished the president's study at the Belweder. Besides armchairs, the set comprised a desk, two tables, a sideboard and a drinks cabinet. The historicizing furniture with decorative woodcarving drew on the interwar style of such items, and harmonized with the architecture of the historical building.

Private owner

projekt: Witold Gyrkovich
 Fotel wiklinowy
 produkcja: Poznańskie Zakłady Wikliniarsko-Trzciniarskie

designed by Witold Gyrkovich
 Wickerwork armchair
 manufactured by Poznań Wicker and Cane Weaving Works

Meble wiklinowe o organicznych formach stały się popularne w Polsce po 1956 roku. Wiklina była surowcem tanim i dostępnym, w tym czasie pracowali jeszcze doświadczeni koszykarze. Młodzi projektanci odchodzili od tradycyjnych, dekoracyjnych form wikliniarskich na rzecz rozwiązań nowocześniejszych, pasujących do wystroju modnych kawiarni i klubów. Były to zwykle meble niedrogie i lekkie, a zastosowana w tym przypadku metalowa konstrukcja zapewniała wytrzymałość, szczególnie ważną w sprzętach do użytku publicznego. Produkowany w niewielkich ilościach fotel Witolda Gyrkovicha pokazywano za granicą na wystawach organizowanych przez Instytut Wzornictwa Przemysłowego.

własność Muzeum Narodowego w Warszawie

Wickerwork furniture in organic forms became popular in Poland after 1956. Wicker was cheap and easily available; in addition, there were still experienced wicker weavers around at that time. Young designers would depart from the traditional, decorative forms, in favour of more modern solutions which matched the interiors of fashionable cafes and clubs. Usually, the furniture was inexpensive and lightweight, while the metal frame used in this case ensured durability, which was particularly important in furnishings made for public establishments. Produced in limited numbers, Witold Gyrkovich's armchair was shown abroad at exhibitions organized by the Institute of Industrial Design.

Property of the National Museum in Warsaw

druga połowa lat 50.
projekt: Edmund Węclawski
Toaletka

latter half of the 1950s.
designed by Edmund Węclawski
Dressing table

Edmund Węclawski, projektant wnętrz i mebli, absolwent berlińskiej Akademii Przemysłu Artystycznego, uczeń Petera Behrensa, przed wojną był dyrektorem i kierownikiem artystycznym fabryki Józefa Sroczyńskiego. W 1939 roku założył własną wytwórnię mebli, którą 10 lat później, wobec nacjonalizacji prywatnych firm, musiał wydzierżawić na warsztaty PWSSP. Doświadczenie i wiedzę Edmunda Węclawskiego wykorzystano, zatrudniając go od 1950 roku na stanowiskach kierowniczych w Centralnym Zarządzie Przemysłu Meblarskiego, gdzie opracował wiele wzorów, które zostały wdrożone. Z czasem styl jego projektów uległ radykalnej zmianie – od rozwiązań tradycyjnych w formie i wykonaniu do sprzętów produkowanych przemysłowo i odpowiadających nowym upodobaniom odbiorców. Prezentowana toaletka jest przykładem zmian charakterystycznych dla twórczości projektanta, ale i dla wzornictwa lat 50. w ogóle. Pieczołowicie wykonana tradycyjnymi technikami rzemieślniczymi ze szlachetnych materiałów (czeczotka), ma już cechy typowe dla nowych trendów w meblarstwie: niewielkie gabaryty, skośne nogi, rozszerzoną funkcję – po zamknięciu zamienia się w stolik.
własność prywatna

Edmund Węclawski, interior and furniture designer, graduate of the Berlin Academy of Industrial Arts and student of Peter Behrens, was the managing and art director at the Sroczyński factory before the war. He set up his own furniture manufactory in 1939, but ten years later was forced to lease it to the State Higher School of Visual Arts (PWSSP) for workshops, as all private businesses were nationalized. Węclawski's expertise was put to good use when since 1950 he would be appointed for managerial positions at the Central Board of Furniture Industry, where he developed many of the designs implemented later. With time, the style of his designs underwent a radical change, from traditionally shaped and made solutions to mass produced items which corresponded with the new preferences of the customers. The dressing table is an example of the shift in the work of that designer and in the 1950s design in general. Meticulously hand-crafted using traditional techniques and noble material (birch burl), it demonstrated the qualities which were typical of the new trends in furniture-making: small dimensions, slanting legs, and extended functionality, since it transforms into a table when closed.

Private owner

projekt: Andrzej Jeziorkowski
 Fotel do czytelní PWSSP w Poznaniu
 wykonanie: warsztaty meblarskie
 Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Poznaniu

designed by Andrzej Jeziorkowski
 Armchair for the PWSSP reading room
 made by furniture workshops
 at the State Higher School of Visual Arts (PWSSP) in Poznań

W 1946 roku, nawiązując do przedwojennych tradycji, w Poznaniu powołano do życia Państwową Wyższą Szkołę Sztuk Plastycznych. W latach 50. zlikwidowano na uczelni kierunki artystyczne, a głównymi dziedzinami kształcenia stały się meblarstwo i architektura wnętrz. O pomoc w realizacji tego programu poproszono wybitnych warszawskich architektów: Jerzego Staniszkisa i Jana Bogusławskiego. W latach 1951–1957 profesor Bogusławski wykształcił grono młodych twórców, którzy pod jego kierunkiem szybko rozpoczęli kariery zawodowe projektantów i pedagogów. Jednym z uczniów Bogusławskiego był właśnie Andrzej Jeziorkowski, który zajmował się meblarstwem do lat 70. Prezentowane krzesło z sali bibliotecznej, kameralne, wygodne, raczej przyjazne niż reprezentacyjne, wydaje się bliskie tradycjom ładowskim.

własność Muzeum Narodowego w Poznaniu

Drawing on the pre-war tradition, the State Higher School of Visual Arts (PWSSP) was established in Poznań in 1946. In the 1950s, art majors were discontinued, while furniture-making and interior architecture became the principal directions of education. Outstanding Warsaw architects Jerzy Staniszkis and Jan Bogusławski were asked to help implement the curriculum. From 1951 to 1957 Professor Bogusławski educated a group of young creators who, under his tutelage, promptly embarked on professional careers of designers and teachers. One of Bogusławski's students was none other than Andrzej Jeziorkowski, who worked in furniture-making until the 1970s. The armchair from the library room is of the cosy and comfortable kind; rather friendly than made to impress, it is reminiscent of the traditions of "Ład", the famed Artists' Cooperative in Krakow.

Property of the National Museum in Poznań

projekt: Rajmund Teofil Hałas
 Regał o zmiennej wysokości
 produkcja od 2013: Nowymodel.org

designed by Rajmund Teofil Hałas
 Adjustable-height shelf unit
 manufactured since 2013 by: Nowymodel.org

Prosty i funkcjonalny regał – przyścienny lub wolnostojący – składa się z okutych desek, łączonych stalowymi klamrami w zaskakująco stabilną konstrukcję. Jego montaż, w trakcie którego ustala się odległości między półkami, trwa kilka minut i nie wymaga żadnych narzędzi. W 1961 roku autor otrzymał za tę pracę wyróżnienie w konkursie na meble do typowego 4-osobowego mieszkania. Staraniem organizatorów, Zjednoczenia Przemysłu Meblarskiego i lokalnego oddziału ZPAP, osiem najlepszych projektów zrealizowano w formie prototypów – stąd pierwszy z prezentowanych eksponatów. Drugi pochodzi z bieżącej produkcji, którą po ponad 50 latach podjęli projektanci z Fundacji Nowymodel. Zrzeszeni w nim poznańscy twórcy postawili sobie za cel popularyzację i reedycję historycznych wzorów swoich poprzedników. Wskrzeszony projekt zebrał kolejne laury: „must have” 2014 i Dobry Wzór 2016.

oryginał: własność Julii i Michała Błaszczczyńskich, wyrób współczesny: własność Fundacji Nowymodel

The simple and functional shelf unit—which can be equally well positioned adjacent to a wall and stand on its own, consists of boards with metal fixtures which are connected by steel brackets into a surprisingly stable structure. The assembly, during which one chooses the distances between the shelves, takes minutes and requires no tools. In 1961, the author of the piece received an honourable mention in a competition for furniture for a typical four-person apartment. Thanks to the efforts of the organizers, the Furniture Industry Union and the local chapter of the Association of Polish Visual Artists, prototypes of the eight best designs were made, hence the first of the displayed exhibits. The second is a piece from current production, undertaken after more than five decades by the designers at nowymodel.org. Poznań artists from the latter association have set themselves the goal of popularizing and bringing back historical designs of their predecessors. The resurrected design won more accolades: the 2014 must have and Dobry Wzór 2016.

Original piece: property of Julia and Michał Błaszczczyński, contemporary product: property of the Nowymodel Foundation

projekt: Janusz Różański
 Fotel R-360
 produkcja: Świebodzińska Fabryka Mebli, od 2016 roku Politura

designed by Janusz Różański
 R-360 Armchair
 manufactured by the Świebodziń Furniture Factory, since 2016 Politura

To jeden z pierwszych mebli autorstwa Janusza Różańskiego, poznańskiego projektanta związanego z Centralnym Ośrodkiem Rozwoju Meblarstwa, gdzie kierował pracownią architektoniczną. Prototyp fotela zaprezentowano w 1959 roku na Targach Meblowych w Poznaniu, po czym przypuszczalnie wyprodukowano według niego krótką serię. Charakterystyczne boki o nieregularnym kształcie, spajające tapicerowane siedzisko i oparcie, przywodzą na myśl styl art déco, ale ogólny wyraz mebla i osadzenie jego bryły na lekkiej metalowej konstrukcji zapowiadały już stylistykę lat 60. W tym samym czasie powstał podobny projekt wersalki. Na fali fascynacji dizajnem tego okresu firma Politura wznowiła produkcję fotela, odtwarzając jego projekt z rysunków przypadkowo odnalezionych przez rodzinę twórcy.

własność Folwarku Edwardowo

This is one of the first pieces by Janusz Różański, Poznań designer affiliated with the Furniture-Making Development Centre, where he headed the architecture department. The prototype of the armchair was presented in 1959 at the Furniture Fair in Poznań and, based on it, a small batch is likely to have been produced. The distinctive, irregularly shaped sides spanning the upholstered seat and backrest bring art déco to mind, but the general aspect of the piece and the fact of its bulk being set on a lightweight metal frame heralded the style of the 1960s. A similar design of a sofa bed was created at the time. In the wake of fascination with the design from that period, Politura resumed production of the armchair, reconstructing the design from drawings which had been found by accident by the family of the author.

Property of Folwark Edwardowo

1961-1970

projekt: Bogusława i Czesław Kowalscy
 Meblościanka MK, popularnie nazywana „Kowalscy”
 produkcja: Łódzkie Fabryki Mebli, Bytomskie Fabryki Mebli

designed by Bogusława Kowalska and Czesław Kowalski
 MK wall unit, known in popular parlance as “Kowalscy”
 manufactured by the Łódź Furniture Factories and Bytom Furniture Factories

W 1961 roku Zjednoczenie Przemysłu Meblarskiego w Poznaniu rozpięło konkurs na meble do małych mieszkań (norma przewidywała wówczas 47 m² powierzchni dla czteroosobowej rodziny). Do wdrożenia wybrano nagrodzony projekt przyściennych mebli segmentowych MK Kowalskich, które dzięki swoim zaletom i masowej produkcji zmieniły wygląd wielu polskich domów na kolejne dekady. Elementy zestawu – rozkładane łóżko, wersalka zamieniana w tapczan, składany stół, podnoszony blat do barku albo sekretarzyka, półki oraz zamykane lub przesuwane drzwi do szaf i szafek – sprzedawane były „na sztuki”, co umożliwiało nabywcom skompletowanie sprzętów dostosowanych funkcją i gabarytami do aktualnych potrzeb, a nawet późniejsze zmiany umeblowania. Podstawą konstrukcji były ścianki boczne dwójakiej głębokości zespalane prostymi „kasetonami”, a maksymalne wykorzystanie przestrzeni zapewniały dodatkowe nadstawki. Prosty montaż segmentów za pomocą śrub motylkowych pozwalał składać je samodzielnie i nie wymagał narzędzi.

własność Muzeum Narodowego w Poznaniu

In 1961, the Furniture Industry Union in Poznań announced a competition for furniture designs intended for small-sized apartments (the standard provided for a surface of 47 m² for a four-person family). The winning design selected for implementation was the Kowalskis' wall modular unit which thanks to its versatility and mass production changed the appearance of numerous Polish homes in the following decades. The elements of the unit, including folding bed, sofa bed transforming into a divan, folding table, raised top for the drinks cabinet or secretary desk, shelves as well as hinged or sliding doors of wardrobes and smaller units were available separately, which enabled purchasers to compose a set with desired functions and dimensions, and even change the modules later. The entire structure relied on side walls in two available depths joined by simple “coffers”, while additional upper sections ensured optimal use of space. Given that the modules were assembled using wing screws, one were able to do that on their own without tools.

Property of the National Museum in Poznań

projekt: Rajmund Teofil Hałas
Krzeseł tapicerowane 200-190
produkcja: Głuchołaskie Fabryki Mebli w Głuchołazach oraz Olsztyńskie
Fabryki Mebli i Paczkowskie Fabryki Mebli

designed by Rajmund Teofil Hałas
Upholstered chair 200-190
manufactured by the Głuchołazy Furniture Factories,
Olsztyn Furniture Factories and Paczków Furniture Factories

Jeden z wielu wdrożonych projektów Rajmunda Teofila Hałasa, a zarazem jedno z najpopularniejszych krzeseł z lat 60. Odznacza się zoptymalizowaną do minimum konstrukcją, niepozbawioną jednak zmiękczonej, wypracowanych detali. Stabilne, stosunkowo lekkie, niewielkie, ale wygodne, równie dobrze sprawdzało się w małych PRL-owskich mieszkaniach, jak we wnętrzach publicznych. Produkowane było masowo przez kilka fabryk, w kilku wariantach konstrukcyjnych, również w wersji bez tapicerki. Współcześnie należy do mebli poszukiwanych przez koneserów i często odnawianych przez samych użytkowników lub specjalizujące się w renowacji warsztaty.

własność Marka Hałasa, Fundacji Ziemi Krobskiej im. prof. Rajmunda Teofila Hałasa / Muzeum Stolarstwa i Biskupizny w Krobi

This is one of the many implemented designs by Rajmund Teofil Hałas, as well as one of the most popular chairs of the 1960s. It is characterized by a structure which is optimized to the minimum, though it does feature softer, more elaborate details. Stable, relatively light but comfortable, it performed well both in the small-sized apartments of the socialist-era Poland and in public interiors. Mass produced by several factories, it had several variants, also without upholstery. Today it is much sought after by connoisseurs and often tends to be renovated by users themselves or by specialized workshops.

Property of Marek Hałas, Prof. Rajmund Teofil Hałas Foundation of the Krobia Region / Museum of Carpentry and the Biskupizna Region in Krobia

projekt: Jan Węclawski
Fotel do hotelu Orbis Merkury
wykonanie: Bydgoskie Fabryki Mebli

designed by Jan Węclawski
Armchair for the Orbis Merkury hotel
made by the Bydgoszcz Furniture Factories

Na potrzeby gości Międzynarodowych Targów Poznańskich w latach 1961–1964 w sąsiedztwie terenów wystawowych wybudowano hotel Merkury, w owym czasie najbardziej luksusowy w kraju. Jednym z architektów był Jan Węclawski, któremu powierzono również projekty wnętrz i mebli. Twórca potraktował wyposażenie jako integralną część architektury. Zachowany fotel należał do wyposażenia pokoi hotelowych. Odpowiadał modernistycznej bryle budynku, którego funkcjonalność i nowoczesność miały sprostać oczekiwaniom przyjezdnych, przywykłych do zachodnich standardów.

własność Muzeum Narodowego w Poznaniu

Merkury, in its time the most luxurious hotel in the country, was built in 1961–1964 in the vicinity of the grounds of the Poznań International Fair to accommodate its guests. One of the architects involved was Jan Węclawski, who was also entrusted with interior and furniture design. Węclawski approached the furnishings as an integral component of the architecture. The armchairs such as this surviving piece used to stand in the hotel rooms, and corresponded with the modernist spatial form of the building, whose functionality and state-of-the-art qualities were intended to meet the expectations of the foreign guests, accustomed to the Western standards.

Property of the National Museum in Poznań

projekt: Roman Machowiak
 Krzesło do Sali Wielkiej Pałacu Kultury w Poznaniu

designed by Roman Machowiak
 Chair for the Grand Hall at the Palace of Culture in Poznań

Sala Wielka Pałacu Kultury powstała w 1962 roku w miejsce dawnej Sali Tronowej na Zamku w Poznaniu, dzisiejszym Centrum Kultury ZAMEK. Nowe funkcje sali widowiskowo-kinowej i edukacyjnej wymagały zmiany wyposażenia, np. uzupełnienia o krzesła ze składanymi blatami. Solidna, metalowa konstrukcja gwarantowała trwałość mebla przeznaczonego do publicznego użytku. Projekt harmonijnie łączy pozornie sprzeczne akcenty wzornicze: lekkość wyrazu oraz skośne ustawienie nóg krzesła. To cechy typowe dla nowoczesnej stylistyki lat 60. Jednocześnie ostry rysunek konstrukcji i czerni wykończenia dobrze korespondowały z monumentalnym charakterem sali zamkowej.

własność Centrum Kultury ZAMEK w Poznaniu

The Grand Hall at the Palace of Culture was built in 1962 in the location of the erstwhile Throne Room at the Castle, where ZAMEK Culture Centre resides today. Being an entertainment and educational venue as well as a cinema auditorium it required new furnishings, such as chairs with folding seats. The solid, metal frame ensured durability of the piece which would be sat on by hundreds of viewers. The design harmoniously combines apparently contradictory elements of design: lightness of expression and the oblique arrangement of the legs. These are typical characteristics of the modern style of the 1960s. At the same time, the sharp contour of the frame and the black finish corresponded with the monumental nature of the castle interior.

Property of ZAMEK Culture Centre in Poznań

projekt: Jan Węclawski
Krzeseł z pracowni projektanta, prototyp

designed by Jan Węclawski
Chair from the designer's studio, prototype

Jako architekt Jan Węclawski projektował budynki użyteczności publicznej, ale ważną dziedziną jego działalności było również meblarstwo. Po części wynikało to z rodzinnych tradycji: dziadek twórcy był mistrzem stolarskim, a ojciec – Edmund – projektantem i właścicielem znacjonalizowanej w 1949 roku fabryki mebli na Świętym Rochu w Poznaniu, gdzie Jan pracował w czasie wojny. Prezentowane krzesło i należący do kompletu fotel powstały jako eksperymentalne prototypy, stając się częścią wyposażenia pracowni twórcy. Mebel, choć opracowany w stylistyce lat 60., odznacza się dekoracyjnością, którą nadaje mu oryginalnie poprowadzona konstrukcja. Od 1952 roku Jan Węclawski, pracując jako nauczyciel akademicki w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych, znacząco przyczynił się do rozwoju poznańskiego meblarstwa. Współpracował z Ośrodkiem Badawczo-Rozwojowym Meblarstwa w Poznaniu, centralną instytucją wykonującą projekty na użytek krajowego przemysłu.

własność prywatna

As an architect, Jan Węclawski designed public buildings, but furniture was an important field of his work as well. In part, this was due to the family tradition, as his grandfather was a master carpenter while his father Edmund a designer and owner of the furniture manufactories in Święty Roch in Poznań—nationalized in 1949—where Jan had been employed during the war. The chairs and the armchair to match were created as experimental prototypes, only to become furnishings of his studio. The piece, albeit developed in the style of the 1960s, displays certain decorative traits owing to the original structural layout. Working since 1952 as an academic teacher at the State Higher School of Visual Arts, Węclawski contributed substantially to the development of the furniture-making in Poznań. He collaborated with the Furniture Research and Development Centre in Poznań, a major institution which worked on designs for the national industry.

Private owner

projekt: Aleksander Kuczma
 Krzesło K237
 prototyp: Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Meblarstwa w Poznaniu

designed by Aleksander Kuczma
 K237 chair
 prototype: Furniture Research and Development Centre in Poznań

Staraniem Zjednoczenia Przemysłu Meblarskiego do polskich fabryk trafiały nowe zachodnie technologie, które później nie zawsze wdrażano. Aleksander Kuczma, z wykształcenia rzeźbiarz, projektując to krzesło, zakładał, że produkowane będzie z wykorzystaniem zakupionej w Austrii linii do wyrobu dużych, wytrzymałych kształtek z laminatów poliestrowo-szklanych. Ukształtowanie siedziska i oparcia zapewniały sztywność konstrukcji i wygodę użytkowania, a cały projekt odpowiadał ówczesnym trendom w meblarstwie światowym. Projektanci zatrudnieni w powstałym w 1965 roku Ośrodku Badawczo-Rozwojowym Meblarstwa cieszyli się stosunkowo dużą swobodą twórczą, ale tylko nieliczne ich propozycje trafiały do produkcji. Większość projektów, jak K237, w stadium prototypów prezentowano jedynie na kolejnych wystawach wzornictwa, gdzie – wbrew intencjom decydentów – świadczyły o niewykorzystanym potencjale polskiego przemysłu, rodzimych konstruktorów i dizajnerów.

własność Muzeum Narodowego w Warszawie

Although the Furniture Industry Union made efforts to supply Polish factories with novel Western technologies, they were not always implemented afterwards. Aleksander Kuczma, a sculptor by education, designed the chair presuming that it would be manufactured using the production line purchased in Austria, which turned out large, durable profiles made of polyester-glass laminate. The shape of the seat and backrest ensured rigidity of the structure and user comfort, while the entire design was in line with the current trends in international furniture-making. The designers employed at the Furniture Research and Development Centre, established in 1965, enjoyed considerable creative liberty, but only few of their concepts were put into production. Most designs, such as K237, were shown as prototypes at successive design exhibitions where, contrary to the intentions of the decision-makers—they attested to the unused potential of the Polish industry as well as the skill of the country's designers and constructors.

Property of the National Museum in Warsaw

1971-1980

projekt: Bożena Kurzawska-Hoffman
 Krzesło Step
 wykonanie: Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Meblarstwa w Poznaniu

designed by Bożena Kurzawska-Hoffman
 Step chair
 made by the Furniture Research and Development Centre in Poznań

W latach 70. poznański Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Meblarstwa był w Polsce najważniejszą instytucją branżową, opracowującą nowe wzory dla przemysłu. Zatrudnieni w nim projektanci, mając dostęp do literatury i możliwość wyjazdów na międzynarodowe targi, starali się nawiązywać do nowych trendów stylistycznych. Dbali przy tym o obniżanie kosztów narzucanych przez coraz mniej wydolny przemysł. Krzesło Step, wykonane zaledwie w kilku pokazowych egzemplarzach, jest dobrym przykładem takich dążeń. Sposób kształtowania wpisuje się w zachodnie tendencje wzornicze, a zmiana materiału i uproszczenie technologii pozwalały zminimalizować koszty produkcji. Bożena Kurzawska-Hoffman zastąpiła drogą tapicerkę tkaniną drelichową rozpinaną na prostej drewnianej konstrukcji, co dawało lepszy komfort niż jakakolwiek twarda powierzchnia. Dodatkową zaletą była możliwość zdjęcia i wyprania całego pokrycia.

własność Muzeum Narodowego w Warszawie

In the 1970s. Poznań's Furniture Research and Development Centre was the industry's foremost institution turning out new designs for the factories. With access to relevant literature and trips to international fairs, its designers strove to draw on the new trends in terms of style. Simultaneously, they thought of cost-reducing solutions imposed by the less and less efficient industry. The Step chair, of which only several were made as showpieces, is a good example of their efforts. The shape is well in line with the Western trends, while the different material and simplified technology decreased the costs of production to a minimum. Bożena Kurzawska-Hoffman substituted the expensive upholstery with drill stretched on a simple wooden frame, which resulted in better comfort than any hard surface. Another advantage was that the entire covering could be taken off and washed.

Property of the National Museum in Warsaw

projekt: Zenon Bączyk
 Krzesło Wars
 produkcja: Gościcińska Fabryka Mebli

designed by Zenon Bączyk
 Wars chair
 manufactured by the Gościcin Furniture Factory

W latach 70. upowszechniły się tendencje do nadawania projektowanym obiektom form geometrycznych, prostopadłościennych, o możliwie jednolitym przekroju. Krzesło Wars byłoby wzorcowym przykładem tej zasady, gdyby nie odbiegające od niej wygięcie oparcia i wyoblenie przedniej krawędzi. Dzięki tym odstępstwom od schematu mebel jest wygodniejszy i przyjaźniejszy w wyrazie. Tapicerkę zastąpiono tańszym, ratanowym wyplotem, który wzbogacił uproszczony kształt o rytmiczną dekorację. Zgodnie z wytycznymi Centrali Handlu Zagranicznego, zleciodawcy projektu, wyrób miał mieć w transporcie możliwie małą kubaturę, przystosowano go więc do samodzielnego montażu. Warsy wielokrotnie reprezentowały polski przemysł meblarski na targach i wystawach wzornictwa za granicą. Eksportowane do Niemiec i Stanów Zjednoczonych na krajowym rynku utrzymywały się ponad 10 lat.

własność Folwarku Edwardowo

In the 1970s, the widespread trend was to lend the designed objects a geometrical, cuboidal form, with a homogeneous cross-section. The Wars chairs would be a model example of the approach, had it not been for the bent shape of the backrest and the rounded front edge. Thanks to such departures from the pattern, the piece is more comfortable and user friendly in its appeal. The upholstery has been replaced with the cheaper rattan weave, which enriched the simplified shape with a rhythmic decoration. In accordance with the guidelines of the Head Office for Foreign Trade which had commissioned the design, the product was to have as small a volume as possible for transportation, therefore it was adapted for self-assembly. Wars chairs often represented Polish furniture industry at international fairs and design exhibitions. Exported to Germany and the United States, they continued to be available on the domestic market for over 10 years.

Property of Folwark Edwardowo

projekt: Włodzimierz Dreszer
 Lampa Marzyciel, Agent, Obnażona
 produkcja: Zakłady Sprzętu Oświetleniowego Polam-Piła,
 współpraca: Huta Szkła „Białystok”

designed by Włodzimierz Dreszer
 Marzyciel, Agent, Obnażona lamp
 manufactured by the Lighting Fixture Factory Polam-Piła,
 in collaboration with the “Białystok” Glasswork Plant

W latach 80. zapaść przemysłu bardzo ograniczyła projektantom możliwości zatrudnienia. Z 46 wzorów lamp z serii Katarzyna, zaprojektowanych przez Włodzimierza Dreszera od 1978 do 1989 roku, wdrożono tylko kilka. Prosta konstrukcja, na której mocowana była oprawka żarówki, spajała jednocześnie szklaną podstawę i klosz lampy. Obie dmuchane części, przezroczyste lub matowane, miały po cztery różniące się kształtem wersje, które można było rozmaicie zestawiać w pary. Lampy, produkowane w krótkich seriach, częściej oglądano na wystawach wzornictwa niż w sklepach. Projektant montował je też sam, a sprzedaży chętnie podejmowały się galerie sztuki.

własność prywatna

In the 1980s, the industrial slump considerably reduced employment opportunities for the designers. Out of 46 lamp models in the Katarzyna series designed by Włodzimierz Dreszer from 1978 to 1989, only several were actually produced. The simple construction on which the bulb socket was mounted joined the glass base and the shade of the lamp. Both blown components—transparent or matte—had four shape varieties which could be combined according to preference. The lamps, produced in limited batches, were more likely to be seen at design exhibitions than in stores. The designer would assemble them himself, while art galleries readily undertook the sale.

Private owner

1981-1990

Informational card for the white chair.

Informational card for the green chair.

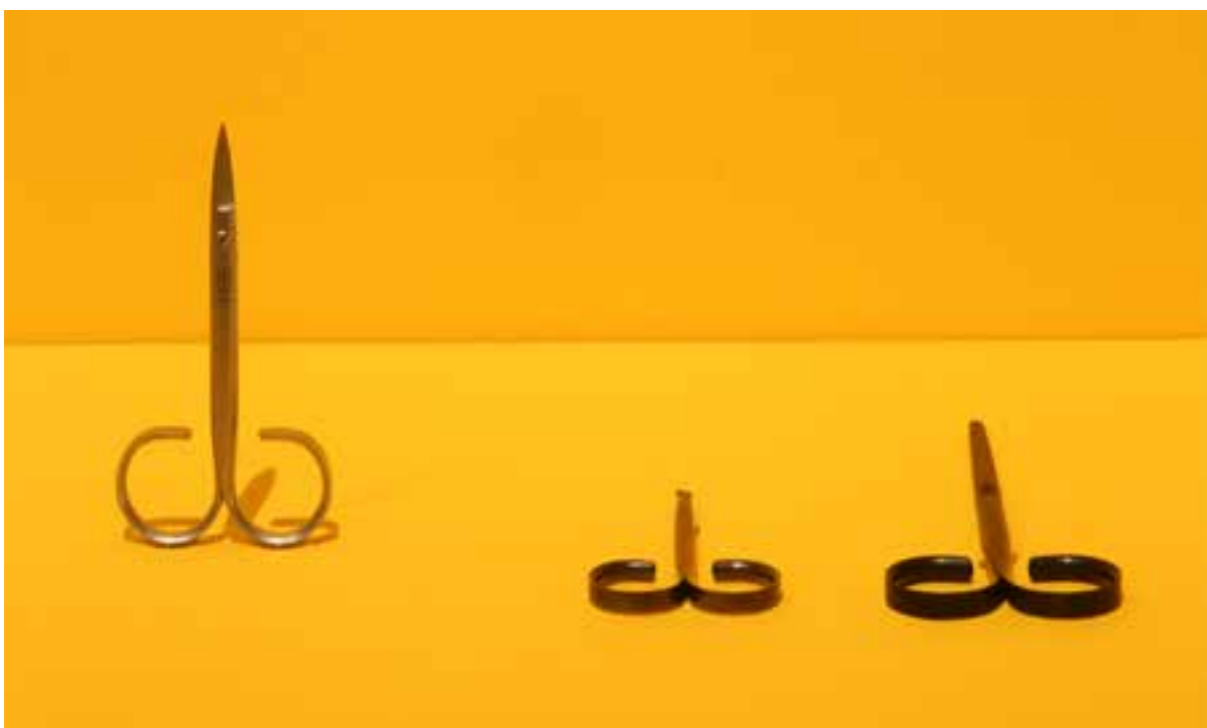
Informational card for the dark wood chair.

Informational card for the white chair on the right.

Informational card for the white chair on the far right.

projekt: Donata Rucińska
 Nożyczki Renomed
 produkcja: RENOMED Technika Medyczna, Poznań

designed by Donata Rucińska
 Renomed scissors
 manufactured by RENOMED Medical Technologies, Poznań

Projekt powstał w 1981 roku w rodzinnej firmie wytwarzającej instrumenty chirurgiczne. Obejmuje aż 50 wzorów – od nożyczek uniwersalnych czy przeznaczonych do obcinania paznokci dzieciom, po specjalistyczne, np. chirurgiczne, kosmetyczne czy wędkarskie – oraz oprzyrządowanie do ich produkcji. Wszystkie modele mają charakterystyczne uchwyty oraz eliptyczny przekrój poprzeczny – rezultat oryginalnej metody wytwarzania, polegającej na odpowiednim wyginaniu i osiowym skręceniu dwóch stalowych prętów o półeliptycznym profilu. Najtrudniejszą częścią pracy jest ręczne pasowanie ostrzy, którego precyzja decyduje o wartości użytkowej narzędzia. Mimo czytelnej i eleganckiej formy, pierwszorzędných materiałów i starannego wykonania Renomed przez całe dziesięciolecie czekał na sukces komercyjny. Z pewnością przyczyniły się do niego wyróżnienia w prestiżowych konkursach krajowych i międzynarodowych, m.in. „must have” 2015; iF Design Award 2016 czy German Design Award 2017.
własność RENOMED Sp. z o.o.

The design was developed in 1981 in a family company producing surgical instruments. It spans as many as 50 patterns, from universal scissors or children’s nail clippers to specialized surgical, cosmetic or fishing products, as well as equipment for their production. All models have the distinctive grip handles and an elliptical cross-section, which is a result of the original manufacturing method that consisted in appropriate bending and axial twist of two semi-elliptical rods of steel. The most difficult part of the process is hand fitting of the blades, whose precision is decisive for the utility value of the instrument. Despite the legible and elegant form, first-rate material and meticulous production, it took Renomed decades to achieve commercial success. No doubt, this has to be credited to the accolades won in prestigious national and international competitions, such as must have 2015; iF Design Award 2016 or the German Design Award 2017.

własność RENOMED Sp. z o.o.

projekt: Władysław Wróblewski
Krzeseł Japońskie
unikat

designed by Władysław Wróblewski
The Japanese Chair
unique piece

W okresie zastoju gospodarczego z początku lat 80. wielu pozbawionych pracy dizajnerów zajmowało się wyrobem unikatowych obiektów dekoracyjnych. Krzesło Japońskie Władysława Wróblewskiego było projektem do szuflady, choć prosta technologia teoretycznie zwiększała jego szanse na wdrożenie. Logiczna, minimalistyczna forma z charakterystycznym łukowatym oparciem działała w przestrzeni jak znak graficzny, który był jeszcze czytelniejszy w przypadku pomalowanego na czarno oryginalnego prototypu. Rytmiczna kratka siedziska wnosi do projektu walor dekoracyjności. Na przełomie lat 80. i 90. krzesło pokazywano w Warszawie, Krakowie i Wrocławiu na wystawie „Sytuacje” prezentującej dorobek polskich projektantów z minionego dziesięciolecia.

własność prywatna

In the period of the economic downturn in the early 1980s, numerous jobless designers developed unique decorative items. The Japanese Chair by Władysław Wróblewski was a design intended to be kept in the drawer until better times, though the simple technology theoretically increased its chances of being implemented. The logical, minimalist form with a characteristic arched backrest was a graphical sign in space, which was even more intelligible than the black-painted prototype. The rhythmic lattice of the seat contributes an ornamental value to the design. At the turn of the 1990s the chair was shown in Warsaw, Krakow and Wrocław at Situations, an exhibition showcasing the achievement of Polish designers in the preceding decade.

Private owner

projekt: Marek Owsian
Fotel Ryba
Pracownia Projektowo-Realizacyjna

designed by Marek Owsian
Ryba armchair
made by Pracownia Projektowo-Realizacyjna

W latach 80. Marek Owsian założył – jak wielu innych projektantów w tym okresie – niewielką firmę wytwórczą. Fotele, krzesła i stoły własnego projektu, które produkował w małych seriach lub jako unikaty, najczęściej sprzedawane były przez galerie, m.in. poznański Bazar. Siedziska wyrabiane w różnych wariantach miały często formę trapezu, wysokie oparcia i czarne wykończenie. Zaplecek prezentowanego fotela może przypominać rybi szkielet, a nazwa modelu potwierdza trafność takiego skojarzenia.

własność Marka Owsiana

Just as many other designers in the 1980s, Marek Owsian started a small manufacturing company. The armchairs, chairs and tables he designed and produced in limited batches or as unique items, were most often sold through galleries, e.g. by Bazar in Poznań. The chairs, made in a range of variants, were often trapeze-shaped, had high backrests and black finish. The backrest may resemble the pattern of fish skeleton, and the name of the model confirms that the association is correct.

Property of Marek Owsian

projekt: Jacek Mikołajczak
 Krzesło z zestawu młodzieżowego Szkrab
 produkcja: Białskie Fabryki Mebli w Białej Podlaskiej

designed by Jacek Mikołajczak
 Chair from the Szkrab teenage set
 manufactured by the Biała Podlaska Furniture Factory

Domowe krzesło dla dzieci w wieku szkolnym zostało zaprojektowane w Ośrodku Badawczo-Rozwojowym Meblarstwa (OBROM) we współpracy z Instytutem Matki i Dziecka. Naukowcy z Instytutu wykonali badania antropometryczne i przekazali dane dotyczące wymiarów dzieci i młodzieży. Na ich podstawie określono parametry stanowiska do nauki składającego się z krzesła oraz biurka z regulowaną wysokością i odchylaną częścią blatu zapewniającą ergonomiczny kąt czytania. Krzesło ma skokową regulację wysokości siedziska i oparcia blokowanych śrubami. Podobnie ustala się głębokość siedziska. Stabilną, prostą konstrukcję wykonano z drewna bukowego. Krzesło produkowano przez kilka lat w niewielkich seriach, w kolorze naturalnym lub lakierowane na biało.

własność projektanta

The household chair for school-age children was designed at the Furniture Research and Development Centre in collaboration with the Institute of Mother and Child. The scientists at the institute carried out a series of anthropometric surveys which yielded comprehensive measurements of children and young people. Based on that data, they determined the parameters for a learning station, composed of a chair and desk with adjustable height and tilting table top surface to ensure an ergonomic angle for reading. The height and the backrest as well as the seat depth can be screw-adjusted. The stable straightforward structure was made of beech wood. The chair was produced for several years in small batches, either in natural wood colour or lacquered in white.

Property of the designer

projekt: Jolanta Usarewicz-Owsian
 Fotel Ramka
 wykonanie: Pracownia Projektowo-Realizacyjna

designed by Jolanta Usarewicz-Owsian
 Ramka armchair
 made by Pracownia Projektowo-Realizacyjna

Stan przemysłu i rynku konsumpcyjnego w latach 80. zachęcał, a niekiedy zmuszał projektantów do działań wytwórczych, a czasem sprzedażowych. Przykładem jest galeria Bazar – przedsięwzięcie rodzinne, w którym projektantka brała udział. Galeria działała w Poznaniu w latach 1983–1988. Oprócz malarstwa i grafiki wystawiano i sprzedawano tam również obiekty użytkowe, poszukiwane przez klientów spragnionych oryginalnych wyrobów. Jednym z mebli oferowanych przez Bazar był fotel Jolanty Usarewicz-Owsian zbudowany z cienkich sosnowych ram. Dobrze zaprojektowana konstrukcja, choć delikatna i lekka, nadaje meblowi właściwą sztywność i wytrzymałość. Walory plastyczne wzmacnia kolorystyczne zróżnicowanie elementów stelaża. Ramkę produkowano w krótkich seriach i na indywidualne zamówienia.

własność Jolanty Usarewicz-Owsian

The state of the industry and the consumer market in the 1980s encouraged and occasionally forced designers to manufacture and even sell furniture. The Bazar gallery is one of the examples—it was a family undertaking in which the designer herself was involved. The gallery functioned in Poznań from 1983 to 1988. Besides painting and graphic arts, it exhibited and sold functional items to customers who looked for original merchandise. One of the furniture pieces offered by Bazar was the armchair conceived by Jolanta Ursarewicz-Owsian, constructed of slim pieces of pinewood. Though subtle and light, the well-designed structure ensures sufficient rigidity and durability. The visual aspect is enhanced by the varied colours of the frame. The chair was produced in limited batches and to individual orders.

Property of Jolanta Usarewicz-Owsian

projekt: Aleksander Kuczma
 Krzesło Trio z zestawu „Koncert potrójny”
 produkcja własna

designed by Aleksander Kuczma
 Trio chair from the “Triple Concert” set
 Made by the designer

Postępująca liberalizacja polityczna lat 90. sprawiła, że polscy projektanci mogli wreszcie bez przeszkód śledzić trendy w zachodnim dizajnie, wśród których najbardziej inspirujący wydawał się w tym okresie włoski postmodernizm. Profesor Aleksander Kuczma docenił ożywczy wpływ tego kierunku, któremu ulegali również jego studenci z poznańskiej PWSSP. Pozornie swobodna zabawa formą, zmuszająca do zmiany sposobu myślenia o projektowanym obiekcie, okazała się dobrym sprawdzianem kreatywności. Jednocześnie brak zamówień ze strony pogrążonych w kryzysie fabryk skłaniał projektantów, którzy – jak Kuczma – współpracowali wcześniej z przemysłem, do samodzielnej realizacji swoich pomysłów. Spośród trzech różnych krzeseł składających się na zestaw „Koncert potrójny” autor wybrał i zaczął wytwarzać na prawach unikatów prezentowane tu Trio, które mimo wyraźnego prymatu formy, pozostało siedziskiem. W ciągu kilku lat powstało ponad 100 egzemplarzy zamawianych przez renomowane galerie lub indywidualnych nabywców. Projekt wyróżniono na Biennale Sztuki Projektowania w Krakowie (1994) i nagrodzono na poznańskiej wystawie „Polskie wzornictwo pierwszej połowy lat 90.” (1998).

własność prywatna

The advancing political liberalization of the 1990s finally enabled Polish designers to follow the developments in Western trends without any hindrance; among them, Italian postmodernism seemed to be the most inspiring. Professor Aleksander Kuczma appreciated the refreshing impact of the current, which appealed to his students at the PWSSP in Poznań as well. The ostensible play with the form, which compelled one to change one’s notions and approach to the designed object proved a good test of creativity. At the same time, absence of commissions from the factories suffering from the slump caused the designers who—like Kuczma—had collaborated with the industry, to put their concepts into practice on their own. From the three various chairs which made up the Triple Concert set, the author chose the Trio to be manufactured as a unique item. Despite the evident primacy of the form, it remained a seat. In the course of several years, over 100 Trios were produced to orders from prestigious galleries or individual purchasers. The design won an honorary mention at the Biennial of Design Art in Krakow (1994) and an award at the Polish Design of the First Half of the 1990s, a show held in Poznań in 1998.

Private owner

projekt: Tomasz Augustyniak
 część dyplomu magisterskiego z Wydziału Architektury Wnętrz i Wzornictwa
 Przemysłowego PWSSP w Poznaniu, promotor: prof. Jadwiga Filipiak
 Krzesło Sprężyna, unikat

designed by Tomasz Augustyniak
 part of the master's project at the Faculty of Interior Architecture and Industrial Design,
 PWSSP in Poznań, supervised by Professor Jadwiga Filipiak
 Sprężyna chair, unique piece

Dyplomowy projekt Tomasza Augustyniaka zaliczyć dziś można do prac typowych dla „polskiego postmodernizmu”. Kiedy powstawał, absolwenci szkół projektowych nie mieli dostępu do przemysłu. Modelowy proces projektowania i technologie rzemieślnicze, jakie większość z nich poznawała w czasie studiów, nastawione były na realizację obiektów, których wartości użytkowe podporządkowane były artystycznym. Postrzegano je jako przejawy „nowej rzeczywistości”, atrakcyjne, bo zasadniczo różne od tej otaczającej. Dużą wagę przywiązywano do wyeksponowania poprzez formę właściwości użytego materiału. Sprężyna ze stali kutej techniką kowalską jest dobrą ilustracją tego programu, długo obowiązującego na większości uczelni artystycznych. Kariera zawodowa autora rozwijała się jednak w coraz ściślejszym związku z przemysłem. Należał on do tych projektantów, którzy szybko nawiązali współpracę z menedżerami nowo powstających firm i, ucząc się wzajemnie, nadrabiali braki w profesjonalnym doświadczeniu.

własność prywatna

Tomasz Augustyniak's master's project can today be classified as a piece which was typical of "Polish postmodernism". When it was being developed, graduates of design schools had no access to the industry as it was at the time. The model processes of design and manufacturing technologies which were introduced in the course of the studies focused on delivering pieces whose functional properties came second to artistic characteristics. They were perceived as manifestations of a "new reality": attractive because they differed essentially from the actual reality around them. Much attention was attached to highlighting the qualities of the material through form. The wrought-iron spring made using blacksmithing techniques is an eloquent illustration of the paradigm, which persisted for a long time at most art schools. However, as the career of the author progressed, he became increasingly involved with the industry. Augustyniak was one of those designers who soon started cooperating with the managers of newly established companies and, learning from one another, made up for the gaps in their expertise.

Private owner

projekt: Wojciech Hora
Kabinet, unikat

designed by Wojciech Hora
Cabinet, unique piece

Pieczołowicie wykończony kabinet można było wcześniej oglądać na niejednej wystawie dizajnu. Jest rezultatem kolejnego autorskiego eksperymentu konstrukcyjnego i materiałowego. Unikatowe meble powstające w trakcie takich doświadczeń są dla Wojciecha Hory formą zapisu praktycznie zweryfikowanych rozwiązań, po które sięga później, projektując wyposażenie konkretnych wnętrz. W tym przypadku inspiracją do powiązania blatu sekretarzyka z blokiem szuflad szpilastą kratownicą, która stabilizuje całą konstrukcję, była architektura mostów. Sprawdzony pomysł autor wykorzystał następnie w dużo większej skali w projekcie recepcji hotelowej.

własność Wojciecha Hory

The meticulously finished Cabinet could previously be seen at a number of design exhibitions. It represents the yield of another authorial experiment with construction and material. For Wojciech Hora, the unique items of furniture created through such essays are a record of practically verified solutions he employs later, when designing specific interiors. In this case the idea to combine a secretaire and a drawer unit with a needle-like latticework which stabilized the entire structure was inspired by bridge architecture. Once tested, the author used the concept on a much larger scale in the design of a hotel reception lobby.

Property of Wojciech Hora

projekt: Bogumiła Jung
 Kieliszki Lady
 produkcja: Huta Szkła Deco-Glass w Krośnie

designed by Bogumiła Jung
 Lady glasses
 manufactured by the Deco-Glass Glassworks in Krosno

Kieliszki zaprojektowano dla nowej, dużej prywatnej huty szkła. Zleceniodawcy zakładali, że dla potencjalnych nabywców atrakcyjność wyrobów zależy przede wszystkim od ich dekoracyjności. Oczywistym ograniczeniem były dla projektantki możliwości techniczne firmy. Wykorzystano nowo wprowadzoną w krośnieńskich zakładach technologię natryskowego malowania zmatowionego szkła. Na serię Lady złożyło się pięć wzorów kieliszków na różnego rodzaju trunki.

własność prywatna

The glasses were designed for a new, large, private glasswork plant. The side who commissioned them presumed that the decorative appeal of the product is a decisive factor of their attractiveness to buyers. The technological capacities of the company were a natural obstacle the designer had to face, so a new line for spray-painting matted glass which had just been introduced at the Krosno plant was used. Lady spanned five patterns of glasses for various alcoholic drinks.

Private owner

2001-2010

projekt: Tomasz Augustyniak
 Leżanka Mono
 produkcja: Comforty

designed by Tomasz Augustyniak
 Mono divan
 manufactured by Comforty

Mebel prezentowany na wielu wystawach i w licznych publikacjach znakomicie sprawdził się w roli produktu wizerunkowego, promując nie tylko nową wówczas markę, ale także polskie wzornictwo w ogóle. Inspiracją była dla projektanta stara leżanka z domu rodzinnego. Charakterystyczny schowek w zagłówku po wyjęciu tapicerowanego wałka przydawał się np. do odłożenia gazety, telefonu czy okularów. To oryginalne rozwiązanie było wyróżnikiem kolejnych mebli z systemu Mono – szezlongu i sofy. Projekt otrzymał w 2003 roku nagrodę „Prodeco”.

własność Comforty

Shown at numerous exhibitions and featured in many publications, the piece performed splendidly as an image-building product, promoting both the new brand and Polish design in general. It had been inspired by an old divan from the designer's family home. The characteristic compartment in the headrest could be used for newspapers, phone or glasses once the upholstered cylinder was removed. The original solution was a distinctive trait of the subsequent pieces within the Mono system, a chaise longue and a sofa. In 2003 the design won the Prodeco award.

Property of Comforty

projekt: Marzena Wolińska
 Wazony „Cztery pory roku”
 produkcja: Huta Szkła Krosno we współpracy z Porcelana Chodzież S.A.

designed by Marzena Wolińska
 “The Four Seasons” vases
 manufactured by the Krosno Glassworks in collaboration with Porcelana Chodzież S.A.

Producent, chcąc poszerzyć ofertę, zamierzał kompletować pod własną marką wyroby szklane i porcelanowe. Projektantka zaproponowała łączenie obu materiałów. Na porcelanowy wazon można nałożyć jedną z czterech szklanych nakładek różniących się kształtem i kolorem tak, żeby zestawienie najlepiej pasowało do układanego bukietu. Co więcej, wazony wytwarzano w dwóch rozmiarach oraz w wersji szklwionej i matowej. „Cztery pory roku” trafiły do otwieranych wówczas przez producenta sklepów firmowych jako produkt wizerunkowy. Zgodnie z oczekiwaniami zaskakujące, ale czytelne w zamyśle zestawienie przykuwało uwagę klientów.

własność projektantki

Aiming to extend the range, the manufacturer wanted to make his brand stand for pottery and glass products. The designer suggested combining both materials. The porcelain vase would go with one of the four differently shaped and coloured cover pieces to offer a composition which corresponded best with the arranged bouquet. What is more, the vases were manufactured in glazed and matte varieties. The Four Seasons were promptly supplied to the outlets the manufacturer was opening at the time, as a brand-building product. As expected, the somewhat surprising combination—though conceptually transparent—did attract the attention of customers.

Property of the designer

projekt: Anna Hrecka
 współpraca: Monika Frisztig, Joanna Murat
 Fotel Comfee
 produkcja: Noti

designed by Anna Hrecka, in collaboration with Monika Frisztig, Joanna Murat
 Comfee armchair
 manufactured by Noti

Intencją Anny Hreckiej było stworzenie mebla możliwie najwygodniejszego, pozwalającego użytkownikowi na zalecane przez ergonomistów zmiany pozycji, nie wyłączając półleżącej. Do nadania fotelowi oglądanej formy projektantkę zainspirowały podobno lotne nasiona dmuchawców. Mimo sporych gabarytów Comfee jest rzeczywiście na tyle lekki, że można go bez trudu wynieść na taras albo do ogrodu. Projekt powstał w ramach programu współpracy z przemysłem realizowanego przez prof. Katarzynę Laskowską w ASP w Poznaniu.

własność Noti

Anna Hrecka set out to create a piece that would be as comfortable as possible, enabling the user to change their position as recommended by ergonomists, even recline if they wished. Developing this particular form, the designer was apparently inspired by the air-borne seeds of dandelions. Despite considerable dimensions, Comfee is light enough to be taken out onto the terrace or into the garden. The design was created as part of an industry cooperation scheme, conceived and carried out by Professor Katarzyna Laskowska at the Academy of Fine Arts in Poznań.

Property of Noti

projekt: Daria Burlińska
Lampa Cebula
wytwórca: DBWT.PL

designed by Daria Burlińska
The Onion lamp
manufactured by DBWT.PL

Cebula jest najbardziej znanym obiektem świetlnym – tak autorka nazywa swoje projekty – wytwarzanym przez małą rodzinną firmę pod marką DBWT.PL. Do nabywców trafia złożona, jako pas cienkiej pianki polietylenowej nawinięty na akrylowy pierścień osłaniający energooszczędną świetlówkę. Dzięki stabilizującej zwój stalowej osi warstwy białego tworzywa można równomiernie rozsuwać, dopóki abażur nie przysłoni źródła światła. Lampy produkowane są w trzech rozmiarach: o średnicy 70, 50 i 35 cm. Projekt był finalistą konkursu Dobry Wzór 2009.

własność DBWT.PL

The Onion is the best known of the "light objects"—as the author refers to her designs—manufactured by DBWT.PL, a small family company. The buyers would receive it assembled, as a band of thin polyethylene foam coiled on an acrylic ring which protected an energy-efficient lightbulb. Thanks to the steel axis which stabilized the coiled element, the layers of the white plastic could be evenly spread out until the shade obscured the source of light. The lamps are produced in three sizes, i.e. with diameters of 70, 50 and 35 cm. The design was among the finalists of the 2009 Dobry Wzór competition.

Property of DBWT.PL

projekt: Krzysztof Kwiatkowski
 Fotel MX do środków transportu
 produkcja: Ster

designed by Krzysztof Kwiatkowski
 MX seat for public transport vehicles
 manufactured by Ster

Fotel przeznaczony do wyposażenia miejskich autobusów i tramwajów ma budowę modułową. Aluminiowa konstrukcja stanowi bazę, którą wypełnia się wkładkami: twardymi z tworzywa sztucznego wybranej barwy lub drewnianymi, tapicerowanymi samą tkaniną bądź tkaniną na podkładzie z pianki. Projekt uwzględnia możliwość montażu dodatkowych, podnoszących komfort pasażera wkładek na podparciu, siedzisku lub po bokach. Górna krawędź fotela może być zaopatrzona w uchwyt lub domknięta profilem. Ofertę dopełniają warianty z siedziskiem składanym, poszerzonym – dla matki z dzieckiem – oraz przystosowanym do zestawiania w ławkę. System pozwala na optymalne wyposażenie wnętrza pojazdu, na wymianę uszkodzonych czy zabrudzonych elementów, a nawet na wymianę wyposażenia w razie zmiany warunków eksploatacji pojazdu.

własność Ster Sp. z o.o.

The seat, intended for city buses and trams, was a modular solution. The aluminium frame was a basis on which one could mount seating components from hard plastics in selected colours, wooden ones upholstered with fabric or fabric on foam pads. The design allows for additional inserts in the back support, the seat, or on the sides to improve passenger comfort. The upper edge of the chair can be provided with a grab handle or topped with a profile. The range also includes a folding variant, an extended seat—for the mother and child, as well as a model adapted to be combined into a bench. The system makes it possible to optimally furnish the vehicle, while damaged or dirty elements can be easily replaced; in fact, should the conditions of the vehicle's use change, the entire set can be exchanged.

Property of Ster Sp. z o.o.

2011-2020

projekt: Sylwester Kluś
System oświetleniowy TEKNIK-ZM
produkcja: Kluś

designed by Sylwester Kluś
TEKNIK-ZM lighting system
manufactured by Kluś

Energooszczędne i emitujące niewielką ilość ciepła listwy świetlne LED pozwalają inaczej projektować oświetlenie. Trudno nawet nazywać je lampami. Oprawy ulegają minimalizacji na rzecz większych możliwości decydowania o parametrach samego światła i sposobie rozjaśniania pomieszczeń. System PK-4 składa się z diod o różnym strumieniu i temperaturze barwowej światła osadzonych w listwach dowolnej długości oraz z metalowych profili i akcesoriów umożliwiających rozmaite sposoby montażu. Klient lub architekt wewnątrz sam wybiera ostateczny ich układ, w czym pomaga program na stronie internetowej. Liniowe oświetlenie może być chowane w ścianach czy suficie albo montowane na ich powierzchni. Inne systemy, oparte na tej samej zasadzie, pozwalają umieszczać „lampy” w licu podłogi lub oświetlać od zewnątrz budynki i ich otoczenie.

własność KLUŚ Sp. z o.o.

The energy-efficient, low-heat LED panels make it possible to design lighting in a thoroughly different fashion. They can hardly be called lamps anymore. The fixtures are much reduced, leaving greater scope for adjusting the parameters of light itself and the ways of illuminating an interior. The PK-4 system comprises diodes which produce varying beams and colour temperature, set in panels of any desired length, with metal profiles and accessories enabling a number of assembly options. The client or architect chooses the final arrangement, assisted by the online customization software. Linear lighting can be built into walls or ceilings, or mounted on their surface. Other systems, based on the same principle, offer the possibility of integrating the "lamps" into the surface of the floor or illuminate the outside of buildings and their surroundings.

Property of KLUŚ Sp. z o.o.

projekt: Piotr Kuchciński
Stołek Trefl
produkcja: Noti

designed by Piotr Kuchciński
Trefl stool
manufactured by Noti

Siedziska z serii Trefl – taboret, hocker i puf – różnią się proporcjami. Łączy je taka sama prosta konstrukcja, ten sam materiał (sklejka, pianka poliuretanowa i wełniana tkanina wykończeniowa), a w efekcie – zbliżona, oryginalna forma, przypominająca od góry czterolistną koniczynę. Oferowanym dodatkiem jest blacik, który po położeniu na pufie doraźnie zamienia go w stolik, a oddzielnie może służyć jako taca.
własność Noti

The seating pieces from the Trefl series—the displayed stool as well as a bar stool and pouf—differ in their proportions. However, they share the same simple structure, the same material (plywood, polyurethane foam, and woollen upholstery), yielding a similar, original form which brings a four-leaf clover to mind. A top offered as an additional element can be put on the pouf to change it temporarily into a table; on its own, it can readily serve as a tray.

Property of the manufacturer

projekt: Wierszyłowski i Projektanci
 Fotel Teddy Bear
 produkcja: Noti

designed by Wierszyłowski i Projektanci
 Teddy Bear armchair
 manufactured by Noti

Prace projektowe poprzedziła analiza ówczesnej oferty producenta, w której brakowało przytulnego fotela o lekko historyzującej formie. Mebel składa się z wymiennych elementów: trzech różnych siedzisk, trzech oparć, dwóch podłokietników i ucha, z których, oprócz foteli, można składać różnej wielkości sofy. Opracowany sposób łączenia części gwarantuje stabilność konstrukcji. Klient ma także do wyboru rodzaj i kolor tapicerki, a ponadto trzy wzory stolików. Mimo tak dużego zakresu indywidualizacji meble zachowują wizualną jednorodność. Projekt nagradzany i wyróżniany m.in. „must have” 2012, Top Design 2013, Interior Innovation Award Selection 2014.

własność Noti

The design work was preceded by an analysis of the manufacturer's range, which turned out to lack a cosy armchair in a slightly historicizing form. The piece consists of removable elements—three different seat cushions, three backrests, two armrests and one side piece—from which variedly sized sofas can be assembled besides the armchair itself. The method of joining the elements developed by the designers ensures stability of the entire structure. The purchaser can also choose the type and colour of the upholstery, as well as three table patterns. Despite such extensive customization possibilities, the furniture remains visually consistent. The project has been recognized with a number of accolades, including must have 2012, Top Design 2013, and Interior Innovation Award Selection 2014.

Property of Noti

projekt: Piotr Kuchciński
Fotel Clapp
produkcja: Noti

designed by Piotr Kuchciński
Clapp armchair
manufactured by Noti

Clapp jest czytelnym nawiązaniem do fotela zaprojektowanego pół wieku wcześniej przez Józefa Chierowskiego. Popularny do dziś 366 świetnie sprawdzał się w mieszkaniach i wnętrzach publicznych. Produkowany aż do lat 80. – przede wszystkim przez Dolnośląską Fabrykę Mebli w Świebodzicach, później także w kilku mniejszych zakładach – współcześnie znów znajduje nabywców na rynku wtórnym. Piotr Kuchciński nie ukrywa sentymentu do „pierwowzoru”, który kojarzy mu się z dzieciństwem. Korzystając z okazji dokładnego porównania obu projektów, odkryjemy jednak zaskakująco wiele różnic: fotel Noti jest większy, ma inną konstrukcję, oparcie oddzielone od siedziska, inne są kąty ustawienia nóg, a wszystkie krzywizny i obłości sprowadzono tu do linii prostokreślnych i ostro zaznaczonych krawędzi. Kolekcji Clapp przyznano międzynarodową nagrodę Red Dot 2014.

własność Noti

Clapp clearly draws on the armchair designed half a century earlier by Józef Chierowski. The invariably popular 366 performed brilliantly in apartments and public interiors. Produced until the 1980s, mainly by the Lower Silesian Furniture Factory in Świebodzice and later also in several smaller manufactories, it finds buyers today on the secondary market. Piotr Kuchciński is explicit in his sentiment for the “original”, which he associated with his childhood. However, having an opportunity to compare the two designs in detail, we will discover surprisingly many differences: the Noti armchair is larger and structurally distinct; the backrest is separate from the seat, the angles of the legs are not the same either, while all curvatures and rounded elements were reduced to straight lines and sharply marked edges. The Clapp collection received the international Red Dot Award in 2014.

Property of Noti

projekt: Paweł Grobelny
 Wazon Recto-Verso #1
 wykonanie: CIAV Meisenthal, dmuchacz szkła Christophe Genard

designed by Paweł Grobelny
 Recto-Verso vase #1
 made by CIAV Meisenthal, glass-blower Christophe Genard

Naczynie odznacza się podwójną funkcją: wazon na kwiaty po odwróceniu może służyć jako patera. Projekt dla francuskiej huty szkła w Meisenthal powstał w ramach międzynarodowych warsztatów „Glass is tomorrow” organizowanych w latach 2011–2015. Zaproszeni do kolejnych edycji twórcy wykonywali projekty dla jednej z europejskich fabryk, a ta zapewniała uczestnikom realizację prac. Celem programu było wskazanie nowych możliwości wykorzystania tradycyjnego materiału, a rezultaty przedstawiono w 2015 roku na Biennale Dizajnu w Saint-Étienne i na Festiwalu Dizajnu w Londynie.

własność prywatna

The receptacle has a twofold function: it is a flower vase which, turned upside down, becomes a cake stand. The design for the French glass factory in Meisenthal was developed during the international workshops Glass is Tomorrow, held in 2011–2015. The artists invited to participate in the successive editions created designs for a European manufactory which ensured that they were implemented. The aim of the programme was to demonstrate new possibilities for the traditional material, while the outcomes were displayed in 2015 at the Design Biennial in Saint-Étienne and the London Design Festival.

Private owner

projekt: Magdalena Grenda
Torba Zigzagbag
produkcja własna

designed by Magdalena Grenda
Zigzagbag bag
made by the designer

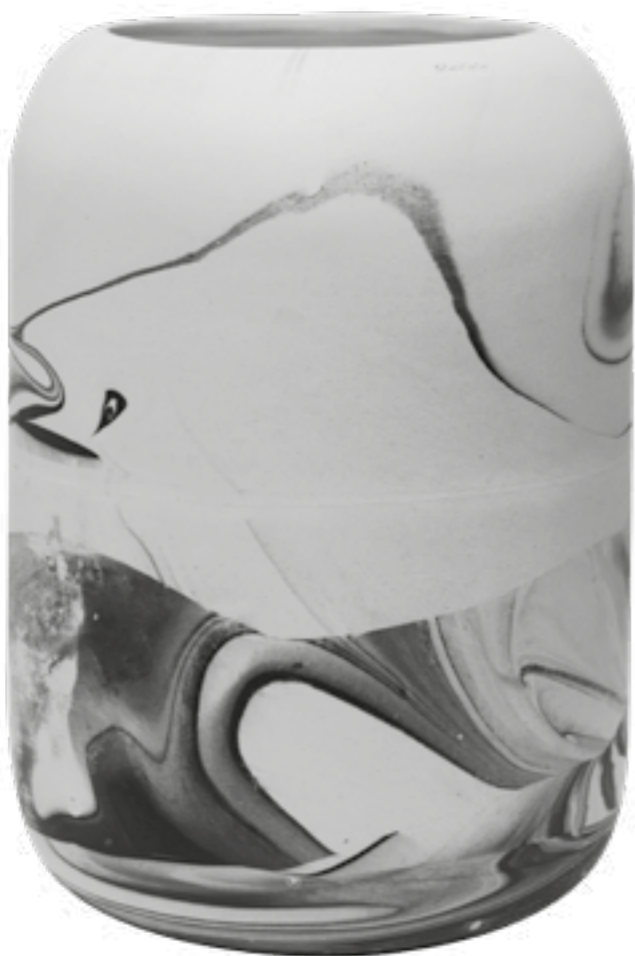

Torby są komercyjnym rozwinięciem projektu papierowych opakowań nagrodzonego w konkursach Art of Packaging 2007 i Dolina Kreatywna 2007/2008. Magdalena Grenda zdecydowała się na zmianę tworzywa – z papieru na skórę – pozostawiając sprawdzone przed laty rozwiązania strukturalne i techniczne. Zaprojektowała torby trzech wielkości: mini – na ramię, midi – na format A4, i maxi – na format A3. Wykonuje je sama, w małych seriach, podzlecając rzemieślnikom prace wymagające profesjonalnego oprzyrządowania, np. sztancowanie czy zszywanie. Torby sprzedaje we własnym sklepie internetowym i w galeriach. Młodzi projektanci coraz bardziej cenią sobie niezależność, którą zapewnia taki tryb pracy, a konsumenci doceniają oryginalność i unikatowy charakter samodzielnie wytwarzanych wyrobów.

własność prywatna

The bags are the commercial corollary of the paper packaging design which won awards at the Art of Packaging 2007 and Dolina Kreatywna 2007/2008. Magdalena Grenda decided to go for a different material, replacing paper with leather, while retaining the previously tested structural and technological solutions. She designed the bags in three sizes: shoulder-carried mini bag, medium A4-sized bag, and the large A3-sized one. She makes them herself, subcontracting those elements which require professional punching or sewing tools to craftsmen. The bags are then sold through an online store and in galleries. Young designers increasingly appreciate the independence that such a mode of working affords, while the customers value the original and unique nature of such self-made products.

Private owner

projekt: Magdalena Kucharska
 Wazon Baltica
 wytwórca: wyrób własny pod marką Ceramika Hadaki

designed by Magdalena Kucharska
 Baltica vase
 made by the designer under the Ceramika Hadaki brand

Magdalena Kucharska należy do coraz liczniejszego grona młodych twórców, którzy decydują się na samodzielną realizację swoich projektów. Często zajmują się także sprzedażą własnych wyrobów, prowadząc sklep internetowy. O wizualnej spójności kompletu kamionkowych naczyń stołowych, do którego należy również oglądany wazon, przesądza ujmująca prostota form i oryginalne wykończenie. Wnętrza szkliwione są na biało, a matowe powierzchnie zewnętrzne zdobią niepowtarzalnie rozłożone zabarwienia, miejscami przypominające marmoryzację, w innych partiach rozlane czy rozmazane. Są efektem punktowego dodawania do masy ceramicznej niebieskiego lub szarego pigmentu. Ten prosty zabieg podkreśla ręczne, rzemieślnicze wykonanie i nadaje wyrobom unikatowy charakter. Zestaw Baltica zdobył III nagrodę w konkursie „make me” 2016 i wyróżnienie „must have” 2017.
własność Hadaki / Magdalena Kucharska

Magdalena Kucharska belongs to the ever growing circle of young creators who decide to deliver their designs on their own. Very often they also embark on their sale, running an online shop. The visual coherence of the stoneware table vessels, which includes this vase, owes to the compelling simplicity of forms and original finish. The inside is glazed in white, while the matte outer surfaces are ornamented with singularly distributed colour, which in places resembles marbling but look spilled or smudged elsewhere. This is the result of point-staining of the ceramic mass with blue or grey pigment. This simple method underscores the handicraft nature of the process and lends a unique character to the products. The Baltica set won the third prize in the Make Me competition in 2016 and an honorary mention at the 2017 must have.

Property of Hadaki / Magdalena Kucharska

projekt: Kuba Blimel
 Buty sportowe Ominquest
 produkcja: ECCO

designed by Kuba Blimel
 Ominquest sneakers
 manufactured by ECCO

Projekt powstał na bazie anatomicznego kopyta do obuwia wielofunkcyjnego. Wzór na podeszwie zapewnić ma przyczepność w zmiennych warunkach terenowych i przy różnych kierunkach nacisku. Poszerzona śródpodeszwa lepiej stabilizuje stopę i wizualnie spaja podeszwy z cholewkami. Jakub Blimel zaproponował dwie wersje butów: z cholewkami skórzanymi, nawiązującą w detalach do tradycyjnego rzemiosła, oraz tekstylną, turystyczną, odporniejszą na zmiany atmosferyczne.
własność ECCO

The design was developed on the basis of an anatomical last for multi-function footwear. The pattern on the sole ensures good grip with varied terrain surfaces and points of foot pressure. The extended midsole stabilizes the foot better and blends the sole visually with the upper. Jakub Blimel designed two variants, one with a leather upper, whose details draw on the traditional craft, and a textile-based one which is more resilient to weather conditions and well-suited for hiking.
Property of ECCO

projekt: Joanna Leciejewska
Lornetka Chase
produkcja: Delta Optical

designed by Joanna Leciejewska
Chase binoculars
manufactured by Delta Optical

Lornetka o konstrukcji dachowej, czyli z liniowym układem elementów optycznych, przeznaczona do obserwacji dziennych i nocnych dla przyrodników, turystów i myśliwych poruszających się w trudnym terenie. Masa i gabaryty lornetki zostały zminimalizowane bez szkody dla jej parametrów optycznych i wytrzymałości. Formę opracowano pod kątem stabilności i wygody chwytu, który dodatkowo usprawniają żłobienia powierzchni w miejscach trzymania i manipulacji. Prosta forma i neutralny kolor sugerują dobrą jakość przyrządu.

własność producenta

The binoculars rely on roof prism, i.e. a linear arrangement of optical elements; it is designed for daylight and night-time observation for nature researchers, tourists and hunters who navigate difficult terrain. The weight and the dimensions were minimized without sacrificing optical parameters and durability. The form was developed to ensure stability and comfort of handling, which is enhanced by the additional grooves in crucial grip locations. The simple form and the neutral colour suggest good quality of the instrument.

Property of the manufacturer

projekt: Anna Vonhausen
 Hoker CO
 produkcja: VANK

designed by Anna Vonhausen
 CO bar stool
 manufactured by VANK

Kolekcja wysokich krzeseł z ujemnym kątem siedziska powstała z myślą o krótkich spotkaniach roboczych lub towarzyskich w przestrzeniach coworkingowych. Hokery produkowane są w trzech wersjach różnej wysokości; dwie niższe z dodatkowym podparciem lędźwi, dwie wyższe z podnóżkami. Kółka pod obciążeniem blokują się, stabilizując mebel w miejscu. Cienkie metalowe rurki konstrukcji nadają całości wizualną lekkość. Tego rodzaju alternatywne wysokie siedziska są zalecane przez ergonomistów jako sprzyjające dynamice pozycji ciała. Kolekcja obejmuje również stoły i stoliki z pneumatyczną regulacją wysokości. Projekt wyróżniony w plebiscycie „must have” 2020.

własność VANK

The collection of high stools with a negative seat angle was created with brief professional or social meetings in co-working spaces. These bar stools are produced in three height variants: two lower ones with additional loin support and two higher with footrests. When weighed down, the wheels are blocked, stabilizing the stool so that it does not roll away. The thin metal tubes of the structure lend it visual lightness. This kind of alternative, high seating solutions are recommended by ergonomists since they promote the dynamics of body position. The collection also includes smaller and larger tables with pneumatically adjustable height. The design received an honorary mention in the 2020 must have.

Property of VANK

projekt: Kamil Fabiszak i Aether Biomedical Sp. z o.o.
Proteza ręki Zeus

designed by Kamil Fabiszak i Aether Biomedical Sp. z o.o.
Zeus prosthetic hand

Projekt powstał w ramach programu Polskiego Funduszu Rozwoju Poland Prize, wspomagającego zagraniczne firmy startupowe w innowacyjnych przedsięwzięciach w kraju. Hinduska firma Aether Biomedical wraz z polskim zespołem projektowym Hardware Hub opracowała i przygotowała do produkcji protezę ręki. Wyzwaniem było takie zaprojektowanie konstrukcji śródreczę, aby była odporna na urazy oraz zapewniała właściwą mechanikę kciuka. Forma nie odwzorowuje anatomii ręki, eksponuje natomiast doskonałość rozwiązania technicznego.

własność Aether Biomedical Sp. z o.o., aetherbiomedical.com

The design was created as part of the Poland Prize, an initiative of the Polish Development Fund which supports foreign startup companies in innovative undertakings in the country. Together with the Polish design team at Hardware Hub, Aether Biomedical from India developed a prosthetic hand and prepared it for production. The main challenge was to design the palm so that it would be resistant to injury and ensure adequate mechanics of the thumb. The form does not emulate the anatomy of the hand, but highlights the superior quality of the technological solution.

Property of Aether Biomedical Sp. z o.o., aetherbiomedical.com

projekt: Joanna Leciejewska
 Mountbatten Braille, urządzenie do nauki pisania brajlem
 produkcja: Harpo

designed by Joanna Leciejewska
 Mountbatten, Braille script learning device
 manufactured by Harpo

Urządzenie powstało z udziałem użytkowników – dzieci słabowidzących i niewidomych oraz ich nauczycieli i opiekunów. Zorganizowane warsztaty projektowe pozwoliły lepiej sformułować potrzeby tej grupy odbiorców. Mountbatten łączy funkcje maszyny do pisania w notacji Braille’a i drukarki pisma wypukłego. Współpracuje z komputerem lub smartfonem, z których ekranów mogą korzystać widzący nauczyciele lub opiekunowie. Nowością jest wygodniejsza, lekka, bezprzewodowa klawiatura, która okazała się pomocna także dla osób z innymi niepełnosprawnościami, np. z ograniczeniami ruchów ręki. Produkt zdobył już nabywców na rynku amerykańskim.

własność Harpo Sp. z o.o.

The device was developed with the assistance of the target users: children with visual impairments as well as their teachers and caretakers, whose participation in the design workshops made it possible to determine their specific needs. The Mountbatten device combines the functions of a Braille typewriter and printer, while its broad connectivity enables interfacing with computers or smartphones used by the teachers or caretakers. The more comfortable, lightweight keyboard is a novelty which also proved helpful for persons with other disabilities, such as impaired hand movement. The product has already found buyers on the US market.

Property of Harpo Sp. z o.o.

projekt: Bartłomiej Pawlak, Łukasz Stawarski
 Regał GROF
 produkcja: LOFT Decora w Swarzędzu

designed by Bartłomiej Pawlak, Łukasz Stawarski
 GROF shelf unit
 manufactured by LOFT Decora, Swarzędz

Firma, dla której zaprojektowano regał, podtrzymuje rodzinne tradycje rzemieślnicze, poszukując dla nich nowego, współczesnego wyrazu. GROF, produkowany z tarcicy dębowej i stali, wpisuje się w dziedzictwo wytwórcy. Wizualnie dominują w nim grube lite deski w kilku naturalnych odcieniach, oparte na cienkich stelażach stalowych malowanych proszkowo na wybrany przez nabywcę kolor. Modułowa konstrukcja pozwala na budowę kilku wersji regałów przyściennych jako wyposażenia mieszkań, biur czy sklepów. O jakości mebla decyduje staranny dobór materiału i dopracowane detale. Jak zaznaczają twórcy, projekt zrealizowany w stulecie Bauhausu nawiązuje do jego dorobku. Produkt otrzymał wyróżnienie w konkursach „must have” 2020 i nagrodę Dobry Wzór 2020.

własność LOFT Decora w Swarzędzu

The company for which the unit was designed upholds family craft traditions, but looks for new, contemporary means with which to manifest it. GROF, made of oak timber, echoes the legacy of the manufacturer. The dominant visual feature of the piece are thick, solid boards in several natural hues, resting on a thin steel frame, powder-coated in a custom colour. The modular structure allows for several variants of the unit which can furnish apartments, offices, or shops. Careful selection of the material and finely crafted detail yield the high quality of the piece. The creators underline that the design, made on the centennial of the Bauhaus, draws on its achievement. The product was recognized with an honorary mention in the 2020 must have and won the 2020 Dobry Wzór award.

Property of LOFT Decora in Swarzędz

projekt: Arkadiusz Szwed
Wazon Bumps 2.0
wykonanie: wyrób własny projektanta

designed by Arkadiusz Szwed
Bumps 2.0 vase
made by the designer

Projektant opracował metodę modelowania samodzielnie wytwarzanych naczyń z zachowaniem jednorodności całej ich serii. Między walcowaty „rdzeń” – odpowiadający korpusowi przyszłego wazonu, kubka czy misy – a nałożoną nań elastyczną tkaninę autor wkłada jednakowej wielkości kulki, które pod tą powłoką łatwo przesuwają lub przetaczają. Efektem każdego ruchu jest płynna zmiana kształtu, który można w wybranym momencie utrwalić, sporządzając formę do ceramicznego odlewu. Unikalne wyroby pokrywane są białym, czarnym lub kobaltowym szkliwem.
własność Arkadiusza Szweda

The designer developed a unique method of modeling the vessels he makes while maintaining consistency throughout the series. Namely, the designer places balls of one size between the cylindrical “core” which corresponds to the body of the future vase, and the elastic fabric which envelops it. The balls can thus be easily moved or rolled in different directions, which results in a smooth change of shape that can be fixed at a selected point to make the mould for the cast. The unique products are covered with white, black, or cobalt glaze.

Property of Arkadiusz Szwed

SPIS TREŚCI / TABLE OF CONTENTS

3-7	_____	Czesława Frejlich – kuratorka / curator
16-27	_____	1946 – 1960
30-41	_____	1961 – 1970
44-49	_____	1971 – 1980
52-61	_____	1981 – 1990
64-71	_____	1991 – 2000
74-83	_____	2001 – 2010
86-113	_____	2011 – 2020

WYSTAWA / EXHIBITION

Dizajn. Odstona poznańska / Design the Poznań Way

14.05.–12.09.2021

Centrum Kultury ZAMEK w Poznaniu / ZAMEK Culture Centre in Poznań

KURATORKA / CURATOR

Czesława Frejlich

PROJEKT ARANŻACJI WYSTAWY / ARRANGEMENT OF THE EXHIBITION

Paweł Grobelny

PRODUCENT / PRODUCED BY

Magdalena Tomczewska

Kierownik Zespołu ds. Realizacji Wystaw / Head of Exhibitions Section
Centrum Kultury ZAMEK w Poznaniu / ZAMEK Culture Centre in Poznań

PROJEKT GRAFICZNY, SKŁAD / GRAPHIC DESIGN, TYPESETTING

Ewa Hejnowicz

ZDJĘCIA / PHOTOS

Maciej Kaczyński

TŁUMACZENIE / TRANSLATIONS

Szymon Nowak

ORGANIZATORZY

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury,
Dziedzictwa Narodowego
i Sportu pochodzących
z Funduszu Promocji Kultury

PATRONI

PATRONI MEDIALNI

PODZIĘKOWANIA / ACKNOWLEDGEMENTS

Organizatorzy serdecznie dziękują Muzeum Narodowemu w Warszawie, Muzeum Narodowemu w Poznaniu, projektantom, kolekcjonerom prywatnym, firmom, właścicielom obiektów za ich użyczenie na wystawę

The organizers express their sincere gratitude to the National Museum in Warsaw, the National Museum in Poznań, designers, private collectors, companies, owners of objects for lending them to the exhibition.

Wszelkie prawa zastrzeżone / All Rights Reserved

ISBN 978-83-960974-1-5

Centrum Kultury ZAMEK
ul. Św. Marcin 80/82
61-809 Poznań
tel. + 48 61 64 65 276
e:mail : sekretariat@ckzamek.pl
www.ckzamek.pl

